

## МЕДІАДОСЛІДЖЕННЯ

Visn. Lviv. Univ., Ser. Zhurn. 2019: 45; 381–389 • DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2019.45.10022>

УДК 81:[008+32]

### «СУРЖИКІЗАЦІЯ» УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ З ПОГЛЯДУ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Олег Романчук

*Львівський національний університет імені Івана Франка,  
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна  
e-mail: [universum.magazine@gmail.com](mailto:universum.magazine@gmail.com)  
<https://orcid.org/0000-0002-7431-2993>*

У статті розглянута і проаналізована проблема функціонування української мови як державної, як фактора, що консолідує громадян країни, як своєрідного державного кордону в інформаційному просторі держави. Досліджені семіотичні методи впливу на свідомість людини, на процеси мислення. Відзначено ідеологічний чинник мови. Констатується деструктивна роль російської мови в Україні під час гібридної війни. Показано, що невмотивоване використання українськими ЗМІ запозичень з російської мови є наслідком політично-ідеологічної експансії Росії в інформаційний простір України. Зроблений висновок, що державна мова в Україні потребує державного захисту.

*Ключові слова:* мова, державна мова, українська мова, функція мови, семіотика, ідеологія, інформаційний простір, суржик, інтернет, телебачення, ненормативна лексика, хаос, дезорганізація, ентропія, система.

**Вступ.** Загальноприйняте визначення мови в найширшому сенсі кваліфікує її як засіб спілкування, передачі інформації. З бігом часу мова перетворилась на інструмент об'єднання громадян навколо загальнодержавних завдань, інструментом захисту їхніх інтересів.

Письменники брати Капранови наголошують: «Державна мова потрібна державі як робочий механізм, а іще конкретніше – як комунікаційний засіб всередині державної машини. Без нього не буде держави». <...> У багатонаціональній державі державна мова потрібна для міжнаціонального спілкування її народів між собою. <...> Вся інформація, призначена для загальнонаціонального розповсюдження, повинна мати повний переклад державною мовою. <...> Державна мова виконує функцію державного кордону. <...> Державна мова – це інструмент держави, який покликаний виконувати такі функції: функцію державного управління; функцію міжнаціонального спілкування; функцію загального інформаційного еквівалента; функцію державного кордону в інформаційному просторі; функцію об'єднання народу країни» [3].

**Постановка проблеми.** Державні чинники в усьому світі приділяють велику увагу мовному питанню. Бо державна мова згуртовує, злиговує націю в одне політичне ціле. Хаос у мовному питанні може призвести до непередбачуваних наслідків для повноцінного існування держави як системи, яка самоорганізовується.

**Мета статті** полягає в дослідженні фактів мовно-лінгвістичної асиміляції української мови через легалізацію суржику в побуті, створенні (умисного чи незумисного) мовного хаосу на офіційно-державному рівні – в політиці, науці, культурі.

**Виклад матеріалу.** «Будь-яка мова – складна інформаційна система. Чим досконаліша система – тим вона гармонійніша. У людей зі збідненою та покаліченою мовою знижується здатність до системного та асоціативного мислення, до розкутого спілкування, і вони програють життєву конкуренцію тим, хто своєю мовою володіє досконало. Їм постійно бракує потрібних слів. Мовний суржик – це наслідок заповнення понятійних прогалів словами, взятими з іншої мови, перехідний етап до постійного вживання чужої мови» [1].

Людина творить багато систем – політичних, економічних, соціальних, військових, культурних тощо. Кожна з яких має конкретне призначення. Приміром, мова, як сумісна інформаційна система, побудована таким чином: кожна попередня фраза містить в собі інформацію про наступні фрази, а кожна наступна уточнює або розширює попередню. Чим точніше враховані параметри стійкості, адекватності, правильності, тим довше функціонуватиме система. Мовна зокрема.

«Мова – це не лише засіб комунікації, але й своєрідна операційна система такого великого комп'ютера, яким є суспільство, – образно, але цілком слушно каже Кирило Стеценко, музикант, композитор і громадський діяч. – Так, комп'ютер може працювати на базі «Віндовз» чи «Лінукс», але одночасно включити обидві системи не вийде. Суспільство або людина використовує мову як базову оперативну систему, на основі якої працюють усі інші програми. І якщо ця базова система недорозвинена чи конфліктує з іншою операційною системою, то обов'язково виникають певні помилки, які ведуть до застою, замкнених кіл і до того, що люди, які входять до інших базових систем, де не існує подібних проблем, конкурентно виграють» [2].

Дві й більше мов – це частково сумісні або цілком несумісні інформаційні системи. Сумісність (несумісність) може мати енергетичний характер, структурний та інформаційний. Українська та російська мови – це частково сумісні системи і їхнє одночасне використання призводить до суржикізації, а відтак до зростання ентропії. Сконструйована в такий спосіб (у таких несприятливих умовах) думка переважно є несумісною з оригіналом, вона спотворює реальність, спричинює хаос в інформаційному просторі, відтак може спровокувати негативні процеси в інших підсистемах держави як соціальної системи.

Як вважає відомий мовознавець Лариса Масенко, абсолютна більшість зарубіжних соціолінгвістів трактує явище масової двомовності, що переживає певна національна спільнота, як перехідний етап в асиміляційному процесі витискування однієї мови іншою. Досліджено, що при такому контактуванні двох мов одна прагне стати домінуючою, а друга – підлеглою [7].

Мова кожного народу обслуговує розгалужений ринок інформації, і зрозуміло, що суспільство, яке не користується державною мовою в повному обсязі, зазнає величезних економічних, політичних і духовних втрат. В Україні державна мова – це насамперед категорія політична та ідеологічна.

«Завдання ідеології – стандартизація світогляду громадськості, тобто вироблення уніфікованого способу розуміння явищ буття. <...> Ідеологія має привчити велику кількість людей сприймати певні явища реальності й робити певні вчинки під впливом цілеспрямованих ідей. <...> Ідеологія деформує реальність переважно задля виконання певної місії в житті людей. <...> Ідеологія не лише формує й організує свідомість людей, а створює й нав'язує певні світоглядні стереотипи (алгоритми), що мають вияв і в схемах поведінки» [8].

Теоретик «керованого хаосу» Стівен Манн прийшов до висновку, що будь-яка система, зокрема й мовна, схильна до дестабілізації [9]. «Керований хаос» є потужним механізмом маніпуляції свідомістю та світоглядом людини, надзвичайно ефективним засобом впливу на її духовну сутність. Це особливо помітно під час президентських і парламентських перегонів, коли широко використовується різноманітна реклама.

«Реклама є своєрідним ідеологічним конструктом, який вибудовує систему символічних цінностей: соціальних, моральних і т. ін... Реклама також сприяє закріпленню старих і формуванню нових стереотипів» [6, 305]. Особливо це помітно в період передвиборних кампаній, коли через ЗМІ політики провокують хаос у свідомості й поведінці громадян, впливають на ухвалення ними доленосних для держави рішень.

Про мовні реалії в Україні сьогодні можна судити з виступів на радіо і телебаченні, з газетних і журнальних публікацій, де питомі українські лексеми день за днем, місяць за місяцем, рік за роком опиняються поза мовним законом, а позанормативні русизми, тобто «слово, його окреме значення, вислів, граматична форма тощо, запозичені з російської мови або утворені за її зразком» [4], в суспільно-політичній лексиці, у побуті, на жаль, вже стали нормою: «у випадку» (замість «у разі»), «доля відповідальності» («частка...»), «приймати участь» («брати участь»), «заказний лист» («рекомендований лист»), «підписка газет і журналів» («передплата...»), «складає» («становить»), «у жодному випадку» («у жодному разі»), «закалювання організму» («загартовування організму»), «мізерна доля» («мізерна частка»), «у п'яти хвиликах» і «у п'яти метрах (має бути «за п'ять хвилин» і «за п'ять метрів»), «палатка» («намет»), «носовик» («хусточка»)...

Чудова і прекрасна погода (смак, аромат, здоров'я тощо) стала в Україні відмінною/відмінним. Але відмінною/відмінним ВІД ЧОГО? До речі, для позначення оцінки успішності (про сумнівну бальну систему оцінювання наразі не йдеться) й далі використовується малозрозуміле «відмінно» (калька з російського «отлично» – переклад з німецького слова *ausgezeichnet*). Відмінно від чого? Вперто пишуть/кажуть: відмінна дорога, відмінні парфуми, відмінне здоров'я, відмінний смак і відмінний аромат... Навіть за радянських часів погода в УРСР була чудовою (не відмінною!), парфуми мали чудовий, прекрасний запах (не відмінний!)... Невже, приміром, не можна визначити знання як «дуже добрі»? Навіть у 20-ті – 30-ті роки минулого століття в УРСР замість «відмінно» вживали «дуже добре». Кудись пощезали «Книгарні». Натомість повигулькували «Книги» і «Book». Книжковий фестиваль у Львові «Форум видавців» перетворився на Book Forum. Можливо, саме через це маленьким українцям замість дзиги пропонують гратися з «юлою».

Кількість кальок з російської за майже три десятиліття української незалежності драстично зростає, породжуючи в національному інформаційному просторі хаос,

ентропію. Приміром, тотально використовується російське «доля» в сенсі «пайки» або «частки», створюючи плутанину. Але ж «доля» українською – це «судьба» російською. А ще є незрозуміла «точка зору». Чому не «з погляду»? «Без свідомості» замість «непритомний». Замість «ковзанки» вживають «каток». Але ж «каток» українською – це машина для асфальту. Журналісти та політики повідомляють, що на фронті українське військо «несе втрати» (правильно – «зазнає»), громадяни в Україні чомусь «несуть відповідальність», замість того, щоб відповідати. В лексиці українців отаборилось/прижилося «круте місце», «круті хлопці» та «круті дівчата», навіть «круті й мегакруті красиви»... Молодь вже не уявляє себе без імпортованого з-за «поребріка» маргінального вставного слова «тіпа».

Українці не телефонують, воліють дзвонити. Завершують телефонну розмову, як правило, банальним: «Ну, давай». Хоча в цьому сенсі, за логікою, напевно, мало б прозвучати українське: «Нумо». Інформаційний хаос породив і «віджим» (вичавлювання), і «штатських» (цивільних), і «перчатки» (рукавички), і «співробітників» (працівників)...

А ще в Україні питання чомусь піднімають, не порушують. Депутати Верховної Ради рішення/закони приймають, а не ухвалюють. А ще приймають участь. Не беруть. Вважають, напевно, що брати можна хабарі?..

У сучасній Україні щедро вродило й зарясніло усілякими топ-компаніями і топ-новинами, фейками (вигадки і брехні кудись заподілись), українці вже не можуть обійтись без мейнстрімів і мас-медій, без офісів, шопінгів, банерів і брендів, мультибрендових супермаркетів...

В УРСР на рекламних щитах регулярно повідомляли про вихід на екрани нового кінофільму: «Незабаром виходить на екрани...». Слово «незабаром» в Українській державі хтось вирішив замінили на «скоро». Слава Богу, що не переінакшили на «бистро».

Були в УРСР пункти прийому склотари, макулатури тощо. З дива-дивного в незалежній Україні замість «пунктів» розплодилась сила-силенних «точок». «Пункти» кудись пощезали, натомість повилазили «точки». У перспективі – «крапки»? Скарбниці в Українській державі відсутня. Замість неї – «казна». А в результаті діється казна-що...

Наведені приклади – дешиця з мовного хаосу, який панує в інформаційному просторі України (за роки совєтської влади лише в український правопис було внесено понад 120 «поправок», які мали максимально наблизити український правопис до російського), але й вони (приклади) потверджують, що «невмотивоване запозичення слів з однієї мови в іншу – свідчення невибагливості, не уваги і неповаги до своєї мови, низької загальної і мовної культури» [5].

Через світову електронну павутину – інтернет – також здійснюється електронна русифікація. На уроках інформатики, в лабораторіях і в побуті школярі й студенти спілкуються дивовижним комп'ютерним суржиком (сленгом): «ти ввів параметри сторінки?», «файл сохранив?», «натисни «атменіть», а потім натисни «создать», «дивись на параметри сторінки – виділить всьо», «канец, завершеніє сеанса».

Одне слово, «динаміка розвитку»! Мовна. Знакова. Семіотична. Малограмотність прищеплюють ще зі школи: «краснокожі індієці плавали в лодках», «Італія була під сапогом Австрії» – дохідливо пояснює учням вчителька історії. «Земля – це

знаряддя праці», – щиро переконаний голова обласної державної адміністрації. Одне слово, «тумани вісімнадцяті» і анальфabetи хвацько керують і правлять...

«Україна є суржикомовна, – констатує відома письменниця Оксана Забужко. – Суржикізація є руйнуванням мови. І руйнуванням мислення, бо чистота мови пов'язана з чистотою мислення. Ігор Померанцев говорив дуже точно, що мова є пам'яттю, при всій своїй нібито крихкості. Цитуючи Юрія Шевельова, «кожна мова є чортячо небезпечний свідок історії народу, котрий цю мову вживає» [10].

Державу як соціальну систему творять різноманітні структурні складові, в яких мові відведена особлива роль. Йдеться, зокрема, про урбаністику, яскраві елементи побуту тощо. Приміром, «мова рекламного тексту – це комунікативний блок, предмет соціолінгвістичного аналізу, де мовна функція здійснюється у своїй значимій соціальній ролі» [6:306].

Колись серед галицької інтелігенції був популярний вислів: «П'яне вухо не чує брязкоту кайданів». Але це було колись. Нині український Львів заповнили іншомовні вивіски. Довкруз площі Ринок бовваніють англійські назви закладів і крамниць: «Ofic house» (цифровий світ навколо тебе), «Sia home house» (аксесуари для інтер'єру), «La grotta» (піца на дровах), «Space» (жіночий одяг), «Fasion», «Reporter», «Prochnik», «Depp», «Milano fur», «Vip art», «Koazo pub», «Kollin's»... Проспект Свободи: «Золотий Век», «Diamo», «Jiva», «Brocard», «Oscar», «Welfare», «Opera passage», «Motor», «Argos Antalia», «Levi's», «MSJ»... Вулиця Дорошенка: «Guten tak», «Double coffe», «Black coffe», «Jacaranda», «Casablanca», «Lilly», «Atlantic», «Dizzy». Поміж них боязко туляться «Продукти» і «Канцелярські товари»...

Де автентика? Де самоповага? Ми в такий спосіб долучаємось до загальнолюдських цінностей? «Юс сток» (назва крамниці для одягу розміщена на фоні усміхненої дівчини з кольорами американського прапора), «Євросеть» (замість «Євромережа»), «Смайл» (замість «Посміхнись»), «The best зошити Школярник» (замість «Найкращі зошити Школярник»). А ще «Парад IS», «Lilu», «Nola», «Sela», «Ельнара стар». А ще «хіп-хоп скейтшоп стаф». А ще є піцерія «Delicata», «Doner», мережа аптек «D.S.», і туристичних агенцій «Трайдент», «Turtess». А ще є незбагнений «готік-хол», «хот-дог», «тітус». Що означає «Мультибрендовий магазин»? Сік в Україні перетворився на «джусік» відтак бабуся просить у продавчині показати їй «дустік з помідорів».

Англiцизми в українській мові вже перетворились на справжню лексичну пошесть: вейпи і скетчбуки, тренінги і шопінги, тендери і гендери, гранди і кастинги, стартапи і тачпанелі, френди і кіборги, геловіни і онлайнни, апгрейди і лайфхаки, гендмейди і буккросинги. Чи не забагато маємо цього «добра»?

Отож, проблема збереження національного генетичного коду більш ніж актуальна. Письменниця, громадська діячка Лариса Ніцой не приховує свого обурення: «Масове згвалтування українців англійськими словами влаштували згори посадовці. Міністерство освіти запроваджує «булінг», міністерство культури шукає «стейкхолдерів» і встановлює «дедлайни», КМДА пропонує в трамваях і тролейбусах дочекатися «валідатора». Останнє – це якась еротична послуга?» [11].

Бує незбагнена фантазія рекламодавців і приватна ініціатива власників маршруток: «Як заплатиш, так поїдеш», «Зупинок тутка і тамка нема», «Насіння їсти зі шкарлупою», «Не хлопайте дверима», «Хочеш вийти – кричи». Чим не тема для муніципального дискурсу?

Рекламна убогість вражає: «Дякую тобі, Боже, що я не москаль», «Поцілуй мене, бо я українка», «Краще мозоль від пива, ніж горб від роботи». Пишногруді українки і червоні від сивухи козаки, які лізуть під спідницю. На кольоровій туристичній рекламі екскурсії напис: «Гуцулка Ксеня. Замками України». Який стосунок має гуцулка Ксеня до замків України? Мало того, замість вбраної у гаптований кептарик з поплітами у косах «девіца в сарахане», голова якої загорнута в якусь шмату. Або «креативний» напис на фартусі: «Я тут самий главний». А ще є у Львові ресторани «Сім поросят». Чому не семеро?

Якщо вірити телерекламі, то пересічна, середньостатистична українка має постійні проблеми з травленням, її дратує неприємний запах з рота, хворіє на карієс і має чутливі зуби, не може прожити без прокладок для трусиків-танга чи нічних тампонів, постійно бореться з проблемною шкірою, зморшками та вугрями, має ламке і пошкоджене волосся, всіяне лупою, 24 години на добу розмовляє телефоном, постійно відпирає білі плями від дезодорантів, боїться наблизитись до кухонної плити і тому вживає в їжу тільки напівфабрикати...

Хто змінить рекламні пріоритети, які ведуть до самознищення нації, культури? Доки українці надаватимуть перевагу «м'якій горілці», «пиву нашої Батьківщини», чіпсам «Лейс», водночас задро позираючи на дивовижний слоган «туалетний папір Кохавинка прикрасить будь-яке місце», доти Українська держава перебуватиме на задвірках світової культури.

Хаос у мові породжує невпорядкованість думок у мозку. Булгаковський професор Преображенський мав рацію: «Если я, входя в уборную, начну, извините за выражение, мочиться мимо унитаза и то же самое будут делать Зина и Дарья Петровна, в уборной начнется разруха. Следовательно, разруха не в клозетах, а в головах».

Мова реклами вбиває найбільше. «Шановні пасажири! Не підтримуйте жебрацтво в трамваях і тролейбусах. Це погіршує умови проїзду». Або: «Для ділових людей! Індивідуальний астрологічний гороскоп – зміни на майбутнє». Потомствена болгарська провидиця пропонує ворожіння на картах Таро, вирішення сімейних проблем, заплутаних ситуацій».

А це вже, можна сказати, класика: «Перериваємо запої вдома. Лікування від запою з доставкою додому»; «Унікальний метод позбавлення від алкоголізму! Аналогів немає. ПЕРЕДБАЧЕНІ ПІЛЬГИ».

Дивовижні українські слогани на правду поза конкуренцією: «Паста для всього рота»; «Чітке та ясне зображення»; «Фруктовий смак чорної смородини»; «Без горіхів немає втіхи»; «Надзвичайно святкова пропозиція»...

Сучасній українській рекламі притаманним є мовне невігластво, брак логіки: «Ми більше не користуємось зубною пастою. Ми користуємось новою «Аквафреш»; «Скажеш, ти відмовишся від задоволення WINSTON»? «Батарейки видихаються», «Це так само надійно, як передати їх (гроші. – О.Р.) особисто в руки», «Препарат колдрекс розблоковує закладений ніс», «Ейрвейс – препарат для пом'якшення горла», «Нова кава? Но, но. Еліт-форт».

Телебачення завзято переконує: «Тампакс – це так природно». Ті, хто «не доганяє», можуть отримати додаткову інформацію про «єдині прокладки з природним поглиначем запаху» з т. зв. «зовнішньої реклами», розміщеної на львівській маршруті.

Реклама крему: «Шкіра збалансована тому, що зволожена. Шкіра світиться зсередини». Реклама жіночих трусиків: «Так зручно, що хочеться носити, не знімаючи». Або: «Я люблю відчувати дотик. Тому користуюся милом...». Напис на коробці цукерок: «Лебедина вірність».

Хто, приміром, може пояснити, що таке «європейська якість», «ексклюзивний посуд», «здорові політичні сили»?..

Мені вже доводилося в своїх публіцистичних виступах звертати увагу на засилля мовних покручів у журналістиці, демонструвати приклади використання мовних недоланостей українськими радіо- і телеведучими: ЧОРТІ ЩО; вона ЗВАЛИЛАСЬ мені на голову; під вагою ЛЬДА обривались дроти; ПІДПИСКА в ЛЮБОМУ відділенні зв'язку; ВИЗВАЛА шок; ПРОСИПАЄТЬСЯ ніжність; прапор ВОДРУЗИЛИ; хлопці ПОТІЮТЬ більше; люблять ПОПАХАТИ; ПІДПІЛЬЩИКИ; глядачі РОЗСТРОЇЛИСЯ; збиває З ТОЛКУ; взято під СТРАЖУ; чоловік і жінка РОЗВОДЯТЬСЯ; тато УВОЗИТЬ Бетховена; СТІЙКА пляма; САМЕ НАЙБІЛЬШЕ; в ОДНИХ трусах; ПОКУПИЦЯ; ОГНЕСТРЕЛЬНА зброя; ТИПОВА дівчина, «Оксана, ти така БОДРА і СІЯЄШ щастям»...

Вже стало правилом (навіть у містах Західної України, навіть у Львові, Тернополі та Івано-Франківську) написання російських імен на бейджиках обслуговуючого персоналу крамниць, супермаркетів, ресторанів і кафе: ЮРА (чому не Юрко, Юрась, Юрій?), САША (чому не Сашко, Олександр?), НАТАША (чому не Наталя, Наталка, Натуся?), ПЄТЯ (чому не Петрусь, Петько, Петро?), ВАНЯ (чому не Іванко, Іван, Івась?)...

Петро Порошенко на рекламних плакатах закликає: «Геть від Москви!». За логікою, мало б з'явитись і таке гасло: «Геть москворечіє! Геть суржик!».

**Висновки.** Перед мовознавцями стоїть доволі складна проблема очищення української мови від засилля русизмів. Однак критичні статті, дискусії, дебати, численні праці фахівців з питань культури і стилістики мови щодо загрозливого поширення в Україні «суржику», так і залишаються добрим побажанням, якщо держава не застосує належним чином свої конституційні можливості для захисту державного статусу української мови, припинення бруталного зросійщення своїх громадян, не вживе нагальних заходів для ефективного захисту національного інформаційного простору.

Під час зустрічі 7 листопада 2018 року з директором Інституту мови НАН України проф. Павлом Гриценком в Дзеркальній залі ЛНУ імені Івана Франка в рамках проекту «Університетські діалоги» знаний вчений наголосив: «Мова – основа нашого буття, запорука міцності нашої держави... Ми маємо сформувану законодавчу базу, яка б відповідала 10-ій статті Конституції України і забезпечувала всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України».

## REFERENCES

1. Бачинський Г. Чи залишиться Україна українською? / Г. Бачинський // Універсум. 1995. №9-10. С. 4-5.
2. Богуславська А. Мова не «балакання», а мислення / А. Богуславська // Україна молода. 2007. 9 лист.
3. Брати Капранови. Слон сірий український / Капранови Брати // Ел. ресурс: <[www.pravda.com.ua/archive/?50428-3-print](http://www.pravda.com.ua/archive/?50428-3-print)>. 2005. 28 квіт.
4. Їжакевич Г. Русизм / Г. Їжакевич // Українська мова. Енциклопедія / Ред. кол. В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін. Київ: Українська енциклопедія, 2000. С. 526.
5. Коваль А. Культура української мови / А. Коваль. К.: Наукова думка, 1964. С. 45.
6. Котик О., Смирнова Т. Психолінгвістические особенности рекламного текста / О. Котик О., Т. Смирнова // Мова і культура. К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2005. Вип. 8. Т. II. Психологія мови і культури. Мова і засоби масової комунікації. С. 305.
7. Масенко Л. Мова і політика / Л. Масенко. Київ: Соняшник, 1999. 100 с.
8. Сенченко О. Ідеології як засіб створення конфліктів / О. Сенченко // Вісник Книжкової палати. 2015. №7. С. 45.
9. Сенченко О. Інформаційно-мережеві війни: феномен «керованого хаосу» / О. Сенченко // Вісник Книжкової палати. 2015. №7. С. 32.
10. «Суржик руйнує мову і мислення» // Газета по-українськи. 2013. 1 березня.
11. Доступно з : [https://vgolos.com.ua/blogs/masove-zgvaltuvannya-ukrayintsiv-anglij-skymy-slovamy-vlashtuvaly-zgory-posadovtsi\\_914497.html](https://vgolos.com.ua/blogs/masove-zgvaltuvannya-ukrayintsiv-anglij-skymy-slovamy-vlashtuvaly-zgory-posadovtsi_914497.html)



**THE ROLE OF «SURZHYK» (MIXED RUSSIAN-UKRAINIAN DIALECT)  
IN UKRAINIAN LANGUAGE  
FROM THE PERSPECTIVE OF THE STATE-BUILDING**

**Oleh Romanchuk**

*Ivan Franko National University of Lviv  
General Churpynka Street 49, 79044, Lviv, Ukraine  
e-mail: [universum.magazine@gmail.com](mailto:universum.magazine@gmail.com)  
<https://orcid.org/0000-0002-7431-2993>*

In the article there is analyzed the problem of the function of the Ukrainian language as an official language, as a consolidating factor for the citizens of the country, as a peculiar state border in the information space of the state. The semiotic methods of influence on the human consciousness, on the processes of thinking are investigated. The ideological factor of language is noted. The destructive role of the Russian language in Ukraine during the hybrid war is stated. It is shown that an unmotivated use of the borrowings from the Russian language by the Ukrainian media representatives is a consequence of the Russia's political and ideological expansion into the information space of Ukraine. It is concluded that the state language in Ukraine needs the protection from the state.

During the meeting with the Head of the Institute of Language at the National Academy of Sciences of Ukraine Professor Pavlo Hrytsenko in the Mirror Hall of the National Ivan Franko University of Lviv on the 7th of November 2018 due to the implementation of the project «The University Dialogues» the famous scientist noted, we quote: «The language is the basis of our being, a pledge of the power of our State... We have to form the legislative base that could fit the Article 10 of the Constitution of Ukraine and would provide a comprehensive development and function of the Ukrainian language in all the spheres of the social life on the whole territory of Ukraine».

*Key words:* language, state language, Ukrainian language, language function, semiotics, ideology, information space, surzhik, internet, television, profanity, chaos, disorganization, entropy, system.